

**МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**
Філологічний факультет
Кафедра спеціальної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор із науково-
педагогічної роботи

Михальченко Н. В.

«28» серпня 2024 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СПЕЦІАЛЬНА ПРАКТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

Ступінь бакалавра
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
спеціальність 016 Спеціальна освіта
Освітня програма Логопедія. Спеціальна психологія

2024 – 2025 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Спеціальна практична психологія»
для студентів спеціальності 016 Спеціальна освіта, освітня програма:
Логопедія. Спеціальна психологія

Розробники: старший викладач кафедри спеціальної освіти Карсканова С.В.

Програму схвалено на засіданні кафедри спеціальної освіти

Протокол від «26» серпня 2024 року № 1

В. о. завідувача кафедри спеціальної освіти (Світлана КАРСКАНОВА)

Програму погоджено з гарантом ОП (Вікторія КИСЛИЧЕНКО)

Анотація. Програма спрямована на опанування студентами системою знань зі спеціальної психології. Програма включає ознайомлення студентів із категоріальним апаратом, теоретичними основами, предметом, завданнями, методами та дітей з порушеннями розвитку.

Ключові слова: корекція та абілітації психічно хворих, оцінка стану психофізичного розвитку, психологічні особливості, спеціальна психологія. .

The program is based on the students' knowledge system of special psychology. The program includes the knowledge of students from the category apparatus, theoretical foundations, the subject, the staff, the methods and the development of the children.

Key words: corrections and abilitatsii mentally ill, assessment of psychophysical development, psychological specialties, special psychology. ...

1. Опис навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 7	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – проєкт, наукова стаття	Спеціальність: 016 Спеціальна освіта	Семестр	
Загальна кількість годин – 210		5-й	6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: 4 аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 3	Ступінь: бакалавр	Лекції	
		20 год.	12 год
		Практичні, семінарські	
		22 год.	26 год
http://moodle.mdu.edu.ua/my/	Ступінь: бакалавр	Лабораторні	
		Самостійна робота	
		60 год.	60 год
		Вид контролю: екзамен	

Мова навчання – українська

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: 78/162год.: 78год. – аудиторні заняття, 162 год. – самостійна робота;– (22%/78%).

Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>заочна форма навчання</i>	
Кількість кредитів –76	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – проєкт, наукова стаття	Спеціальність: 016 Спеціальна освіта	Семестр	
Загальна кількість годин – 180		5-й	6-й
http://moodle.mdu.edu.ua/my/	Ступінь: бакалавр	Лекції	
		6 год.	4 год
		Практичні, семінарські	
		6 год.	6 год
http://moodle.mdu.edu.ua/my/	Ступінь: бакалавр	Лабораторні	
		Самостійна робота	
		80	76
		Вид контролю: екзамен	

Мова навчання – українська

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – систематизувати знання з спеціальної психології, сприяти формуванню навичок практичної діяльності психолога з людьми із особливостями психофізичного розвитку (діагностичної, корекційно-розвивальної, консультативної, просвітницької).

Завдання курсу: пізнавальні: сформувати у студентів науковий підхід до розуміння психіки та законів її існування; ознайомити студентів з досягненнями вітчизняної і світової психологічної науки, що необхідні в професійній діяльності педагога; формувати професійну спрямованість, інтерес і прагнення до творчого вивчення психології; - практичні: розвивати вміння використовувати теоретичні та практичні знання із спеціальної психології на практиці.

Передумови для вивчення дисципліни: спеціальна, порівняльна психологія, психопатологія та психотерапія, корекційна педагогіка з основами спеціальної дидактики, загальна, вікова логопсихологія, методи відбору дітей з особливими освітніми потребами у спеціальні освітні заклади.

Навчальна дисципліна складається з 6 кредитів.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Застосовувати отримані знання в галузі спеціальної та інклюзивної освіти при вирішенні навчально-виховних та науково-методичних завдань з врахуванням вікових та індивідуально-типологічних

огічних відмінностей учнів, соціально-психологічних особливостей учнівських груп та конкретних психолого-педагогічних ситуацій.

ПРН 2. Організувати і проводити психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку;

ПРН 3. Вирішувати питання, пов'язані з комплектуванням та організацією діяльності спеціальних навчально-виховних закладів, здійснювати спостереження за дітьми з порушеннями мовлення, інтелекту, зору, слуху, опорно-рухових функцій і проводити з ними корекційно-педагогічну роботу на основі диференційованого та індивідуального підходу.

ПРН 4. Здійснювати спостереження за дітьми з порушеннями психофізичного розвитку, планувати та проводити з ними корекційно-розвивальну роботу на основі диференційованого та індивідуального підходу.

ПРН 5. Сприяти соціальній адаптації дітей з порушеннями психофізичного розвитку, готувати їх до суспільної та виробничої діяльності.

ПРН 6. Організувати колектив дітей з порушеннями психофізичного розвитку та інтегрованого колективу; здійснювати педагогічний супровід дітей з особливостями психофізичного розвитку в ролі асистента вчителя інклюзивного класу.

I. Загальнопредметні

ПРН 7. Використовувати різноманітні методи та форми виховної роботи, прогресивні прийоми керівництва навчальною, трудовою та суспільною діяльністю учнів.

ПРН 8. Використовувати сучасні технічні засоби навчання і виховання, спеціальну апаратуру.

ПРН 9. Співпрацювати з батьками дітей, особами, які їх замінюють, спеціалістами інших галузей (медиками, психологами, вчителями, вихователями) систематично підвищувати свою кваліфікаційну компетентність.

ЗК-1.7. Рефлексивна. Здатність ефективно та адекватно здійснювати рефлексивні процеси, що сприяє ефективності корекційно-реабілітаційного процесу, розвитку й саморозвитку особи порушеннями психофізичного розвитку, творчому підході до корекційно-реабілітаційного навчально-виховного процесу в спеціальних і загальноосвітніх закладах. Здатність оцінювати результати корекційно-педагогічних впливів та забезпечувати якість діяльності корекційного процесу в закладах Міністерства освіти і науки, Міністерства охорони здоров'я і Міністерства праці та соціальної політики; здатність до корекційно-педагогічної і навчально-реабілітаційної рефлексії

ЗК-3.1. Комунікативна компетентність. Здатність спілкуватися державною мовою та володіння необхідним лексичним мінімумом іноземних мов в межах потреби своєї професійної діяльності. Знання основних способів і засобів міжособистісної комунікації, стилів мовлення, практичний досвід комунікації різними мовами; вміння постійно збагачувати власне мовлення, налагоджувати професійну і педагогічну комунікацію, застосовувати інформаційно-комунікативні технології.

ЗК-3.2. Дослідницько-праксеологічна компетентність. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, зокрема, в процесі професійно-педагогічної діяльності. Знання основних методів наукового пошуку; вміння узагальнювати отримані результати, обробляти та аналізувати інформації з різних джерел, оформлювати і презентувати результати наукової діяльності відповідно вимог в процесі корекційно-педагогічної діяльності.

ЗК-3.4. Інформаційно-комунікативна. Здатність до застосування сучасних засобів інформаційних і комп'ютерних технологій, невербальних засобів комунікації з урахуванням психофізичного порушення дитини для розв'язання корекційних і комунікативно-мовленнєвих задач у професійній діяльності фахівця-дефектолога, вихователя, асистента вчителя й у повсякденному житті.

II Фахові:

ФК.-1 Теоретико-методологічна. Здатність до застосування знань провідних гуманістичних теорій, концепцій, вчень щодо виховання і навчання осіб з обмеженими психофізичними можливостями; здатність відстоювати власні корекційно-педагогічні, навчально-реабілітаційні переконання, дотримуватись їх у житті та професійній діяльності).

ФК.-3 Комунікативно-педагогічна. Здатність до застосування знань основних принципів, правил, прийомів і форм педагогічної комунікації; вміння використовувати різноманітні інформаційні джерела та способи отримання інформації у професійних цілях, продумано й виважено будувати процес корекційно-педагогічного спілкування; здатність налагоджувати продуктивну професійно-корекційну і навчально-реабілітаційну взаємодію, суб'єкт-суб'єктну комунікацію.

ФК.-4 Проектувальна. Здатність до застосування знань основних видів і технологічних підходів до планування власної професійно-корекційної діяльності; вміння здійснювати поточне планування, визначати умови його практичної реалізації, вміння планувати, організовувати і результативно здійснювати корекційно-педагогічний процес у загальноосвітніх та спеціальних закладах освіти з інклюзивним та інтегрованим навчанням з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дітей дошкільного та шкільного віку.

ФК.-5 Організаційна (відповідно до нозології) Здатність до застосування знань основних правил організації корекційного, навчально-реабілітаційного процесів; вміння раціонально організовувати власну корекційно-педагогічну діяльність, самостійно контролювати її результативність, удосконалювати систему самоорганізації на основі сучасних корекційно-педагогічних технологій.

ФК.-6. Психологічна компетентність (відповідно нозології). Здатність до застосування сучасних знань про особливості розвитку дитини як суб'єктів корекційно-освітнього і навчально-реабілітаційного процесів на основі знань та умінь про їхні вікові, індивідуальні особливості та соціальні чинники розвитку і дизонтогенезу. Складниками психологічної компетентності є диференціально-психологічна, спеціально-психологічна, нейроконсультативна, нейрокорекційна, нейропсихологічна, психолінгвістична тощо.

2.Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1 Основи спеціальної психології

Тема 2. Класифікація порушень розвитку

Тема 3. Психологія дітей із слуховими порушеннями

Тема 4 Психологія дітей із зоровими порушеннями

Тема 5. Психологія дітей із затримкою психічного розвитку

Тема 6. Психологія дітей з розумовою відсталістю

- Тема 7. Психологія дітей з мовними порушеннями
 Тема 8. Психологія дітей з аутизмом
 Тема 9. Психологія дітей з шизофренією
 Тема 10. Психологія дітей з синдромом Дауна
 Тема 11. Психологія дітей з органічними ураженнями головного мозку
 Тема 12.. Психологія дітей з дитячим церебральним паралічем
 Тема 13. Психологія дітей з дефіцитом уваги та ГКР.
 Тема 14. Психологія дітей з розладами поведінки. Розлади поведінки та емоцій, які починаються здебільшого в дитячому та підлітковому віці
 Тема 15.. Психологія дітей з емоційними розладами
 Тема 16. Корекція та розвиток дітей з особливостями психофізичного розвитку..
 Тема 17. Компенсація Реабілітація: визначення, види. Соціалізація: суть, стадії.
 Тема 18. Особливості роботи з батьками дітей, які мають порушення психофізичного розвитку

.Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Предмет і об'єкт дослідження спеціальної психології Класифікація порушень розвитку.

- Тема 1 Основи спеціальної психології
 Тема 2. Класифікація порушень розвитку. Класифікація за Лебединським

Кредит 2 Психологія дітей з психофізичними вадами

- Тема 3. Психологія дітей із слуховими порушеннями
 Тема 4 Психологія дітей із зоровими порушеннями

Кредит 3.. Психологія дітей із затримкою психічного розвитку Психологія дітей з порушеннями розвитку

- Тема 6. Психологія дітей з розумовою відсталістю
 Тема 7. Психологія дітей з мовними порушеннями
 Тема 8. Психологія дітей з аутизмом
 Тема 9. Психологія дітей з шизофренією
 Тема 10. Психологія дітей з синдромом Дауна

Кредит 4. Психологія дітей з органічними ураженнями головного мозку

- Тема 11. Психологія дітей з органічними ураженнями головного мозку
 Тема 12.. Психологія дітей з дитячим церебральним паралічем
 Тема 13. Психологія дітей з дефіцитом уваги та ГКР.

Кредит 5. Розлади поведінки та емоцій, які починаються здебільшого в дитячому та підлітковому віці

- Тема 14. Психологія дітей з розладами поведінки. Розлади поведінки та емоцій, які починаються здебільшого в дитячому та підлітковому віці
 Тема 15.. Психологія дітей з емоційними розладами

Кредит 6. Основні категорії спеціальної психології. Роботи з батьками дітей, які мають порушення психофізичного розвитку

- Тема 16. Корекція та розвиток дітей з особливостями психофізичного розвитку..

Кредит 7.

- Тема 17. Компенсація Реабілітація: визначення, види. Соціалізація: суть, стадії.
 Тема 18. Особливості роботи з батьками дітей, які мають порушення психофізичного розвитку

3. Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин	
	денна форма	
	усього	у тому числі

		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7
<i>Кредит 1. Предмет і об'єкт дослідження спеціальної психології Класифікація порушень розвитку.</i>						
Тема 1. Основні принципи спеціальної психології	14	2	2			10
Тема 2. Класифікація порушень розвитку. Класифікація за Лебединським	16	2	2			12
Усього	30	4	4			22
<i>Кредит 2. Психологія дітей з психофізичними вадами</i>						
Тема 3. Психологія дітей із слуховими порушеннями	6	2	2			2
Тема 4. Психологія дітей із зоровими порушеннями	4		2			2
Усього	10	2	4			4
<i>Кредит 3. Психологія дітей із затримкою психічного розвитку</i>						
Тема 6. Психологія дітей з розумовою відсталістю	16	2	2			10
Тема 7. Психологія дітей з мовними порушеннями	14					12
Усього	30	2	2			22
<i>Психологія дітей з порушеннями розвитку</i>						
Тема 8. Психологія дітей з аутизмом	8	2				6
Тема 9. Психологія дітей з шизофренією			2			
Тема 10. Психологія дітей з синдромом Дауна			2			
Усього	8	2	2			2
<i>Кредит 4. Психологія дітей з органічними ураженнями головного мозку</i>						
Тема 11. Психологія дітей з органічними ураженнями головного мозку	8		2			4
Тема 12. Психологія дітей з дитячим церебральним паралічем	4	2				2
Тема 13. Психологія дітей з дефіцитом уваги та ГКР.			2			
Усього	12	2	2			20
<i>Кредит 5. Розлади поведінки та емоцій, які починаються здебільшого в дитячому та підлітковому віці</i>						
Тема 14. Психологія дітей з розладами поведінки. Розлади поведінки та емоцій, які починаються здебільшого в дитячому та підлітковому віці	14	2	2			10
Тема 15. Психологія дітей з емоційними розладами	16	2	4			12
Усього	30	2	4			22
<i>Кредит 6. Основні категорії спеціальної психології. Роботи з батьками дітей, які мають порушення психофізичного розвитку</i>						
Тема 17. Компенсація Реабілітація: визначення, види. Соціалізація: суть, стадії.	8		2			4
Тема 18. Особливості роботи з батьками дітей, які мають порушення психофізичного розвитку	8		2			6
Усього	180	20	40			120

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7

<i>Кредит 1.</i> Предмет і об'єкт дослідження спеціальної психології Класифікація порушень розвитку.						
Тема 1. Основні принципи спеціальної психології	14					10
Тема 2. Класифікація порушень розвитку. Класифікація за Лебединським	16					12
Усього	30					22
<i>Кредит 2.</i> Психологія дітей з психофізичними вадами						
Тема 3. Психологія дітей із слуховими порушеннями	10	2				6
Тема 4. Психологія дітей із зоровими порушеннями	30	2				20
Усього						
<i>Кредит 3.</i> Психологія дітей із затримкою психічного розвитку	16					10
Тема 6. Психологія дітей з розумовою відсталістю	14					12
Тема 7. Психологія дітей з мовними порушеннями	30					22
Усього						
<i>Кредит 4.</i> Психологія дітей з порушеннями розвитку	8		2			4
Тема 8. Психологія дітей з аутизмом	30		2			20
Тема 9. Психологія дітей з шизофренією						
Тема 10. Психологія дітей з синдромом Дауна	8		2			4
Усього	8		2			6
<i>Кредит 5.</i> Психологія дітей з органічними ураженнями головного мозку	30					20
Тема 11. Психологія дітей з органічними ураженнями головного мозку						
Тема 12. Психологія дітей з дитячим церебральним паралічем	14	2	2			10
Тема 13. Психологія дітей з дефіцитом уваги та ГКР.	16			2		12
Усього	30		2	2		22
<i>Кредит 6.</i> Розлади поведінки та емоцій, які починаються здебільшого в дитячому та підлітковому віці						
Тема 14. Психологія дітей з розладами поведінки. Розлади поведінки та емоцій, які починаються здебільшого в дитячому та підлітковому віці	8					4
Тема 15. Психологія дітей з емоційними розладами	8		2			6
Усього						
<i>Кредит 7.</i> Основні категорії спеціальної психології						
Тема 17. Компенсація Реабілітація: визначення, види.	8	2				4
Тема 18. Соціалізація: суть, стадії.	8	2				6
Усього	30	4	4			20
<i>Кредит 8.</i> Роботи з батьками дітей, які мають порушення психофізичного розвитку						
Тема 19. Особливості роботи з батьками дітей, які мають порушення психофізичного розвитку	14	2	2			10
Усього	14	2	2			22
Усього	240	4	14	4		222

4. Теми лекційних занять Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1.</i> Предмет і об'єкт дослідження спеціальної психології		
1	Тема 1. Основні принципи спеціальної психології	1
2	Тема 2. Класифікація порушень розвитку. Класифікація за Лебединським	1

		Усього	2
<i>Кредит 2. Психологія дітей з психофізичними вадами</i>			
3	Тема 3. Психологія дітей із слуховими порушеннями		2
4	Тема 4. Психологія дітей із зоровими порушенням		2
		Усього:	4
<i>Кредит 3.. Діти із затримкою психічного розвитку</i>			
5	Тема 5. Психологія дітей із затримкою психічного розви		2
6	Тема 6. Психологія дітей з розумовою відсталістю		2
		Усього:	4
		Разом за I семестр:	10
<i>Кредит 4. Психологія дітей з органічними ураженнями головного мозку</i>			
9	Тема 11. Психологія дітей з органічними ураженнями головного мозку		1
10	Тема 12.. Психологія дітей з дитячим церебральним паралічем		2
11	Тема 13. Психологія дітей з дефіцитом уваги та ГКР.		
		Усього:	4
<i>Кредит 5. Розлади поведінки та емоцій, які починаються здебільшого в дитячому та підлітковому віці</i>			
12	Тема 21.Компенсація:, Реабілітація: визначення, види. .		2
13	Тема 22. Особливості розвитку спілкування		2
		Усього:	4
<i>Кредит 6. Основні категорії спеціальної психології Роботи з батьками дітей, які мають порушення психофізичного розвитку</i>			
14	Тема 17. Компенсація Реабілітація: визначення, види. Соціалізація: суть, стадії		2
15	Тема 18... Особливості роботи з батьками дітей, які мають порушення психофізичного розвитку		2
		Усього:	4
		Разом за II семестр:	10
		Всього	20

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
<i>Кредит 1. Предмет і об'єкт дослідження спеціальної психології</i>			
1	Тема 1. Основні принципи спеціальної психології	1	
2	Тема 2. Класифікація порушень розвитку. Класифікація за Лебединським	1	
		2	
<i>Кредит 2. Психологія дітей з психофізичними вадами</i>			
3	Тема 3. Психологія дітей із слуховими порушеннями	1	
4	Тема 4 Психологія дітей із зоровими порушеннями		
<i>Кредит 3. Психологія дітей з порушеннями розвитку</i>			
5	Тема 10. Психологія дітей з аутизмом		
11	Тема 11. Психологія дітей з мовними порушеннями		
		1	
		Усього:	1
		Разом за I семестр:	2
<i>Кредит 4. Особливості роботи з батьками дітей, які мають порушення психофізичного розвитку</i>			
31	Тема 23. Особливості роботи з батьками дітей, які мають порушення психофізичного розвитку	1	
		Усього:	1
<i>Кредит 5. Основні категорії спеціальної психології</i>			

35	Тема 17. Компенсація Реабілітація: визначення, види.	1
	Усього:	1
<i>Кредит 6. Роботи з батьками дітей, які мають порушення психофізичного розвитку</i>		
40	Тема 19.. Особливості роботи з батьками дітей, які мають порушення психофізичного розвитку	0
	Усього:	0
	Разом за II семестр:	2
	Всього	4

4. Теми практичних занять Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Предмет і об'єкт дослідження спеціальної психології</i>		
1	Тема 1. Основні принципи спеціальної психології	1
2	Тема 2. Класифікація порушень розвитку. Класифікація за Лебединським	1
	Усього	2
<i>Кредит 2. Психологія дітей з психофізичними вадами</i>		
3	Тема 3. Класифікація порушень розвитку	1
4	Тема 4. Особливості психологічної діагностики дітей з порушеннями розвитку	1
	Усього:	2
<i>Кредит 3.. Психологія дітей з психофізичними вадами</i>		
5	Тема 5. Психологія дітей з психофізичними вадами	2
6	Тема 6. Психологія дітей із слуховими порушеннями	2
7	Тема 7. Психологія дітей із зоровими порушеннями	2
	Усього:	6
<i>Кредит 4. Діти із затримкою психічного розвитку</i>		
7	Тема 8. Психологія дітей із затримкою психічного розвитку	2
8	Тема 9. Психологія дітей з розумовою відсталістю	2
	Усього:	6
	Разом за I семестр:	26
<i>Кредит 5. Психологія дітей з органічними ураженнями головного мозку</i>		
9	Тема 11. Психологія дітей з органічними ураженнями головного мозку	2
10	Тема 12.. Психологія дітей з дитячим церебральним паралічем	2
11	Тема 13. Психологія дітей з дефіцитом уваги та ГКР.	
	Усього:	6
<i>Кредит 6. Розлади поведінки та емоцій, які починаються здебільшого в дитячому та підлітковому віці</i>		
12	Тема 21. Компенсація:, Реабілітація: визначення, види. .	2
13	Тема 22. Соціалізація: суть, стадії Особливості розвитку спілкування	2
	Усього:	4
<i>Кредит 7. Основні категорії спеціальної психології</i>		
14	Тема 17. Компенсація Реабілітація: визначення, види.	4
15	Тема 18.. Соціалізація: суть, стадії.	
	Усього:	4
<i>Кредит 8. Роботи з батьками дітей, які мають порушення психофізичного розвитку</i>		
16	Тема 19.. Особливості роботи з батьками дітей, які мають порушення психофізичного розвитку	4
	Усього:	4
	Разом за II семестр:	20

	Всього	40
--	--------	----

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Предмет і об'єкт дослідження спеціальної психології		
1	Тема 1. Основи спеціальної психології	1
2	Тема 2. Основні принципи спеціальної психології	1
	Усього:	2
Кредит 2 Класифікація порушень розвитку.		
3	Тема 2. Класифікація порушень розвитку	1
4	Тема 4. Особливості психологічної діагностики дітей з порушеннями розвитку	
Кредит 3. Психологія дітей з порушеннями розвитку		
10	Тема 10. Психологія дітей з порушеннями розвитку. Види порушеного розвитку	1
11	Тема 11. Психологія дітей з мовними порушеннями	1
	Тема 12. Психологія дітей з аутизмом.	1
	Усього:	1
Кредит 5. Психологія дітей з органічними ураженнями головного мозку		
15	Тема 15. Психологія дітей з органічними ураженнями головного мозку.	1
16	Тема 16. Психологія дітей з дитячим церебральним паралічем	1
17	Тема 17. Психологія дітей з дефіцитом уваги та ГКР.	1
	Усього:	
	Разом за I семестр:	6
Кредит 8. Особливості роботи з батьками дітей, які мають порушення психофізичного розвитку		
31	Тема 23. Особливості роботи з батьками дітей, які мають порушення психофізичного розвитку	2
	Усього:	2
	Разом за II семестр:	4
	Всього	10

5. Теми лабораторних робіт Заочна форма навчання

Не передбачено планом

6. Самостійна робота Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Предмет і об'єкт дослідження спеціальної психології		
1	Тема 1. Основні принципи спеціальної психології	1
2	Тема 2. Класифікація порушень розвитку. Класифікація за Лебединським	1
	Усього:	2
Кредит 2. Психологія дітей з психофізичними вадами		
3	Тема 3. Класифікація порушень розвитку	1
4	Тема 4. Особливості психологічної діагностики дітей з порушеннями розвитку	1
	Усього:	2
Кредит 3. Психологія дітей з психофізичними вадами		
5	Тема 5. Психологія дітей з психофізичними вадами	2

6	Тема 6. Психологія дітей із слуховими порушеннями	2
7	Тема 7. Психологія дітей із зоровими порушеннями	2
	Усього:	6
<i>Кредит 4. Діти із затримкою психічного розвитку</i>		
7	Тема 8. Психологія дітей із затримкою психічного розвитку	2
8	Тема 9. Психологія дітей з розумовою відсталістю	2
	Усього:	6
	Разом за I семестр:	26
Кредит 5. Психологія дітей з органічними ураженнями головного мозку		
9	Тема 11. Психологія дітей з органічними ураженнями головного мозку	2
10	Тема 12.. Психологія дітей з дитячим церебральним паралічем	2
11	Тема 13. Психологія дітей з дефіцитом уваги та ГКР.	
	Усього:	6
<i>Кредит 6. Розлади поведінки та емоцій, які починаються здебільшого в дитячому та підлітковому віці</i>		
12	Тема 21. Компенсація:, Реабілітація: визначення, види. .	2
13	Тема 22. Соціалізація: суть, стадії Особливості розвитку спілкування	2
	Усього:	4
<i>Кредит 7. Основні категорії спеціальної психології</i>		
14	Тема 17. Компенсація Реабілітація: визначення, види.	4
15	Тема 18.. Соціалізація: суть, стадії.	
	Усього:	4
<i>Кредит 8. Роботи з батьками дітей, які мають порушення психофізичного розвитку</i>		
16	Тема 19.. Особливості роботи з батьками дітей, які мають порушення психофізичного розвитку	4
	Усього:	4
	Разом за II семестр:	24
	Всього	50

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Предмет і об'єкт дослідження спеціальної психології		
1	Тема 1. Основи спеціальної психології	10
2	Тема 2. Основні принципи спеціальної психології	10
	Усього:	20
Кредит 2 Класифікація порушень розвитку.		
3	Лекція 2. Класифікація порушень розвитку	10
4	Тема 4. Особливості психологічної діагностики дітей з порушеннями розвитку	10
	Усього:	20
Кредит 3.. Психологія дітей з психофізичними вадами		
5	Тема 5. Психологія дітей з психофізичними вадами	20
6	Тема 6.. Психологія дітей із слуховими порушеннями	20
7	Тема 7. Психологія дітей із зоровими порушеннями	20
	Усього:	40
Кредит 4. Діти із затримкою психічного розвитку		
7	Тема 8. Психологія дітей із затримкою психічного розвитку	10
8	Тема 9. Психологія дітей з розумовою відсталістю	10
	Усього:	20
Кредит 5. Психологія дітей з порушеннями розвитку		

10	Тема 10. Психологія дітей з порушеннями розвитку. Види порушеного розвитку	10
11	Тема 11. Психологія дітей з мовними порушеннями	10
	Тема 12. Психологія дітей з аутизмом.	4
	Тема 13. Психологія дітей з шизофренією	2
	Тема 14. Психологія дітей з синдромом Дауна	2
	Усього:	28
Кредит 6. Психологія дітей з органічними ураженнями головного мозку		
15	Тема 15. Психологія дітей з органічними ураженнями головного мозку.	10
16	Тема 16. Психологія дітей з дитячим церебральним паралічем	18
17	Тема 17. Психологія дітей з дефіцитом уваги та ГКР.	18
	Усього:	46
	Разом за I семестр:	146
Кредит 7. Основні категорії спеціальної психології		
14	Тема 18. Психологія дітей з розладами поведінки.	20
15	Тема 19. Психологія дітей з емоційними розладами.	20
16	Тема 20. Розвиток дітей з особливостями психофізичного розвитку..	10
	Усього:	60
Кредит 8. Соціалізація: суть, стадії.		
28	Тема 21. Компенсація; Реабілітація: визначення, види. .	14
29	Тема 22. Соціалізація: суть, стадії Особливості розвитку спілкування	16
	Усього:	30
Кредит 9. Особливості роботи з батьками дітей, які мають порушення психофізичного розвитку		
31	Тема 23. Особливості роботи з батьками дітей, які мають порушення психофізичного розвитку	20
	Усього:	20
Кредит 10. Розлади поведінки та емоцій, які починаються здебільшого в дитячому та підлітковому віці		
35	Тема 24. Розлади поведінки та емоцій, які починаються здебільшого в дитячому та підлітковому віці	20
	Усього:	20
Кредит 11. Корекція дітей з особливостями психофізичного розвитку.		
40	Тема 25. Корекція дітей з особливостями психофізичного розвитку.	20
	Усього:	20
	Разом за II семестр:	140
	Всього	222

7. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності. Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, лабораторних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу. Завдання для індивідуальної навчально-дослідної роботи Створити презентацію, щодо методів корекційно-розвивальної роботи з дітьми з особливостями психофізичного розвитку. Презентація повинна мати таку структуру: 1. Методичні засади розробки (актуальність, мета, завдання, для якої категорії дітей розрахована, автори методу (методики), досвід впровадження в практику, використані джерела, ресурси) (10 балів); 2. Оформлення (10

балів): Використання єдиного стилю оформлення.→ Оптимальна кількість об'єктів на слайді.→ Дотримання високої контрастності при доборі кольору→ фону та тексту. Розмір тексту основного (20пт)→ Використання до 3 видів шрифтів та кольорів.→ Обсяг презентації 12 слайдів.→ 3. Презентація перед групою: змістовність, зрозумілість, орієнтація у матеріалі, цікавість, легкість сприймання, висловлювання власної думки, аналіз та узагальнення матеріалу. Тривалість презентації 5-7 хвилин. (10 балів).

Загальні вимоги до виконання індивідуального завдання:

Основне завдання цього виду діяльності – навчити студентів представляти результати власних досліджень у таких формах, як-от: реферат, доповідь, творча робота, презентація, портфоліо, відео-кейс, демонструючи при цьому:

Елементи наукового дослідження: аргументованість, логічність, лаконічність, науковість, використання досвіду попередників, самостійність, оригінальність.

Стиль і мова наукового дослідження Формально-логічний виклад думок; використання висловів, що відображають причинно-наслідковий зв'язок; Чіткість та однозначність наукової термінології; Логічна конструкція тексту; Об'єктивність викладу; Посилання на джерела;

Цілісність та послідовність розвитку думки; Відсутність емоційно забарвлених елементів мови (якщо це не стосується спеціальної тематики та ілюстрацій); Необхідно і варто висловлювати власну думку (якщо вона має вагомні аргументи), але не слід зловживати займенником „я” настільки, щоб це кидалося у вічі; Використання безособових форм і пасивних конструкцій (встановлено, доведено, виокремлено, з'ясовано тощо); Ясність, доступність, зрозумілість положень і висновків.

Консультування з фахівцями, викладачами. Редагування власного тексту, грамотність, охайність. Дотримання основних вимог оформлення наукового тексту.

9. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, лабораторних робіт.

Завданням підсумкового контролю (КР, іспит) є перевірка глибини засвоєння студентом навчального матеріалу.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Студенту виставляється відмінно, коли студент вільно володіє навчальним матеріалом на підставі вивченої основної та додаткової літератури. Аргументовано висловлює свої думки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.

Студенту виставляється дуже добре, коли студент володіє певним обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати на достатньому рівні.

Студенту виставляється добре, коли студент володіє певним обсягом навчального матеріалу, але не має достатніх знань та вмінь для формування висновків, припускає несуттєві неточності.

Студенту виставляється достатньо, коли студент володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу, уміє використовувати знання у стандартних ситуаціях.

Студенту виставляється мінімально задовільно, коли студент володіє навчальним матеріалом поверхово та фрагментарно.

Оцінка за виконання *індивідуального наукового-дослідного завдання*, завдань *самостійної роботи* виставляється з урахуванням таких параметрів:

Чіткість та однозначність наукової термінології;

Логічна конструкція тексту; Об'єктивність викладу; Посилання на джерела;

Цілісність та послідовність розвитку думки;

Необхідно і варто висловлювати власну думку (якщо вона має вагомні аргументи), але не слід зловживати займенником „я” настільки, щоб це кидалося у вічі;

Використання безособових форм і пасивних конструкцій (встановлено, доведено, виокремлено, з'ясовано тощо);

Розподіл балів, які отримують студенти за 6 кредитів

Поточне тестування та самостійна робота								КР			Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	КР 1	КР 2	Кр3	700
100	50	100	50	50	50	50	100	50	50	50	

9. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

10. Методи навчання

1) наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація, ТЗН);

2) словесні (розповідь, опис, пояснення, доповнення, бесіда, диспут, дискусія, лекція)

3) практичні (вправи, практичні роботи, робота з книгою).

Самостійні роботи, виконання тестових завдань, контрольні роботи, залік (попередній, поточний, періодичний, тематичний, підсумковий)

11. Рекомендована література

Базова

1. Дефектологічний словник: Навчальний посібник / За ред. Бондаря В.І., Синьова В.М. – К. : «МП Леся», 2011.

2. Положення про спеціальну загальноосвітню школу (школу-інтернат) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку (Наказ МОН № 852 від 15.09.08 року).

3. Синьов В.М., Кобернік Г.М. Основи дефектології. – К.: Вища шкл., 1994. – 143 с.

4. Синьов В.М., М.П.Матвеева, О.П.Хохліна. Психологія розумово відсталої дитини: Підручник. – К.: Знання, 2008. Шифр - Ю9Б23

5. Спеціальна педагогіка: Понятійно-термінологічний словник / За ред. В.І.Бондаря. – Луганськ: Альма-матер, 2003.

6. Хохліна О. П. Основи спеціальної психології : курс лекцій для студ. 4 курсу ф-ту прав. забезпеч. підприєм. дія-сті та психології... з підгот. фахів. освіт.-кваліф. рівня "бакалавр" // МВС України, НАВС. - Київ: 2011 р.- 101с. – Шифр Ю9Х861.

7. Хохліна О.П. Основні категорії спеціальної психології // Науковий часопис НПУ ім.М.П.Драгоманова. Серія 19. Корекційна педагогіка та психологія. Зб. наук.праць. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2006. - №6. – С. 151-158.

Допоміжна

1. Бондар В.І., Синьов В.М. Актуальні проблеми розвитку освіти дітей з обмеженнями життєдіяльності: шляхи від інституалізації до інтеграції // Зб. наук.пр. Кам'янець-Подільського нац. ун-ту ім.І.Огієнка. Серія соціально-педагогічна. Вип. 12. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – С.8-14.
2. Власенко С. Б. Методика викладання дисципліни «Основи спеціальної психології». // Актуальні питання психологічного забезпечення навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах: зб.матеріалів круглого столу (Київ, 28 листопада 2013р.) – Луцьк: Вежа-Друк, 2013. – С. 15-17.
3. Горбенко С.Л. До проблеми дослідження компонентів рольової поведінки розумово відсталих підлітків // Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова, - Серія 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. – Випуск 23. – 2013. – С.317-320.
4. Матвєєва М.П., Миронова С.П. Корекційна робота у системі освіти дітей з вадами розумового розвитку. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний університет, 2005.
5. Романенко О.В. Напрями роботи практичного психолога в системі інклюзивної освіти // Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Корекційна педагогіка і психологія / за ред.. О.В. Гаврилова, В.І. Співака. – Вип. XXIII, частина 3. - Кам'янець-Подільський: ПП Медобори-2006, 2013. – С. 248-255.
6. Сак Т.В. Контроль та оцінювання навчальних досягнень учнів в інклюзивному класі //Дефектологія. – 2010. - №1. – С.3-6.
7. Специальная педагогика/ Под ред. Н.М.Назаровой. – М.: Академия, 2002.
8. Спеціальна психологія. Тексти. Частина 1 / За ред. М.П.Матвєєвої, С.П.Миронової. - Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний університет, інформаційно-видавничий відділ, 2011.
9. Спеціальна психологія. Тексти. Частина 2 / За ред. М.П.Матвєєвої, С.П.Миронової. - Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний університет, інформаційно-видавничий відділ, 2001.
10. Хохліна О.П. Актуальні питання психологічного обґрунтування корекції розвитку аномальних дітей //Управління в освіті: Зб.матеріалів У Міжнар. наук.-пр. конф. 14-16 квітня 2011 р., м.Львів. – Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2011. - С.334-335.
11. Хохліна О.П. До проблеми формування діяльності школярів в умовах спеціального освітнього закладу // Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка / [за ред. О.В.Гаврилова, В. І. Співака]. – Вип. XXIII в трьох частинах, частина 1. – Серія: соціально-педагогічна. – Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2013. – С.379-389.
12. Хохліна О.П. Зміст реабілітації у контексті співвідношення категорій спеціальної психології //Соціально-психологічні проблеми тифлопедагогіки: Зб.наук.праць. – К.: НПУЦ ім.М.П.Драгоманова, 2008. - Вип. 1(9). – С.20-32.
13. Хохліна О.П. Корекційно-розвивальна робота в системі загальної освіти//Дефектологія. – 2000. - №2. – С.11-16.
14. Хохліна О.П. Корекційно-розвивальна робота в спеціальних закладах освіти для дітей з порушеннями психофізичного розвитку: теоретичний аспект проблеми//Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами: Зб.наук.пр. №1(3). – К., 2004. – С.291-295.
15. Хохліна О.П. Л.Виготський про розвиток розумово відсталих дітей//Педагогіка і психологія. – 1997. - №2. – С.186-193.
16. Хохліна О.П. Особистість у контексті проблеми соціалізації аномальної дитини// Зб. наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені І.Огієнка. Серія

соціально-педагогічна. Вип. 20. У двох частинах. Частина 1. – Кам'янець-Подільський: Медобори-20006, 2012. – С.257-265.

17. Хохліна О.П. Психолого-педагогічне забезпечення соціалізації дитини з порушеннями психофізичного розвитку у спеціальному освітньому закладі: теоретичний аспект проблеми // Вісник Луганського нац. ун-ту ім.Т.Г.Шевченка. Педагогічні науки. – 2011. - №23(234). Грудень. – С.211-219.

18. Хохліна О.П. Категорія свідомості: суть та використання у педагогічному процесі спеціального освітнього закладу // Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка / [за ред. О.В.Гаврилова, В. І. Співака]. – Вип. XXI в двох частина, частина 1. – Серія: соціально-педагогічна. – Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2012. – 348 с. - С.252-258.

12. Інформаційні ресурси

8. log-in.ru/.../speciálnaya-psikhologiya-sorokin-v-m-obshaya-psikhologiya/

9. www.koob.ru/sorokin/spec_psih

10. bankknig.net/.../87740-speciálnaja-psikhologija-ucheb.posobie.html

11. www.twirpx.com/file/267855/

12. window.edu.ru/resource/623/61623